

ความต้องการการเสริมสมรรถนะทางการสอนของครูตั้ง คณิตศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 4

นางสาวฤดี ภูมิภูถาวร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-623-1

011365

i 171A257X

NEEDS FOR TEACHING COMPETENCY IMPROVEMENT OF
SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEACHERS IN THE
EDUCATIONAL REGION FOUR

Miss Rudee Pumiputhavon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคม
ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4

โดย นางสาวฤดี ภูมิภูถาวร

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยารุทธิกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

.....
(อาจารย์เอมจันทร์ สุนันทวงศ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรอมพรรณ อุกมสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการการ เสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสัง คมศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4

ชื่อนิสิต นางสาวฤดี ภูมิภูถาวร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการ เสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสัง คมศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4 ในด้านต่อไปนี้

- 1.1 การวางแผนการสอน
- 1.2 ทักษะการสอน
- 1.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.4 ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครู
สัง คมศึกษา เช่น บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และการแนะแนวการ
เรียนการสอน
- 1.5 วิธีการเสริมสมรรถภาพทางการสอน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการ เสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสัง คม
ศึกษาระหว่างกลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 5 กลุ่ม โรงเรียนในเขตการศึกษา 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสัง คมศึกษาทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 4 เป็นจำนวนครู 308 คน ในโรงเรียน 49 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วยแบบเลือกตอบ แบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาการอยุ่ละ มัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ครูสังคมนตรีศึกษาส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มโรงเรียนมีความต้องการที่จะเสริมสมรรถภาพทางการสอนในระดับมากในคานต่อไปนี้คือ การวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ส่วนในคานทักษะการสอนนั้นครูสังคมนตรีศึกษาส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มโรงเรียนมีความต้องการการเสริมสมรรถภาพทุกประการในระดับมาก ยกเว้น ครูสังคมนตรีศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดกระบี่ ซึ่งมีความต้องการในระดับน้อยเกี่ยวกับการเสริมสมรรถภาพในการสอนเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนดี

ในคานปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางการสอน เช่น บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และการแนะแนวการเรียนการสอนนั้น ครูสังคมนตรีศึกษาส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มโรงเรียนมีความต้องการในระดับมาก ยกเว้น ครูสังคมนตรีศึกษาในจังหวัดกระบี่ ซึ่งมีความต้องการในระดับน้อยในเรื่องวิธีการควบคุมพฤติกรรมของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

เกี่ยวกับวิธีเสริมสมรรถภาพทางการสอนนั้น ครูสังคมนตรีศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใ้รับการเสริมสมรรถภาพทุกวิธีในระดับมาก ยกเว้น ครูสังคมนตรีศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง ซึ่งมีความต้องการในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการให้ครูไปปฏิบัติงานและสังเกตการสอนในโรงเรียนที่เป็นผู้นำการให้หลักสูตร การจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนสังคมนตรีศึกษาแนวใหม่ การสาธิตวิธีการสอนและการจัดอบรมครูประจำการในคานเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ครูสังคมนตรีศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดกระบี่และครูสังคมนตรีศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดภูเก็ตมีความต้องการในระดับน้อยเกี่ยวกับการจัดให้มีการประเมินผล โดยเพื่อนครูหรือศึกษานิเทศก์

2. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูผู้ศึกษา เขตการศึกษา 4 นั้น ปรากฏว่าทุกกลุ่มโรงเรียนมีความต้องการที่จะเสริมสมรรถภาพทางการสอนในด้านการวางแผนการสอน ทักษะการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและวิธีเสริมสมรรถภาพทางการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นความที่เกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเสริมสมรรถภาพทางการสอน คือ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และการแนะแนวการเรียนการสอนซึ่งปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มโรงเรียนที่แตกต่างกันคือ ครูผู้ศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดกระบี่ และครูผู้ศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดตรัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis title. Needs for Teaching Competency Improvement of
Secondary School Social Studies Teachers in the
Educational Region Four.

Name Miss Rudee Pumiputhavon

Thesis Advisor Assistant Professor Pibulsri Wasanasomsithi

Department Secondary Education

Academic Year 1983

Abstract

The purposes of this research were

1. To study the needs for teaching competency improvement of secondary school social studies teachers in the Educational Region Four concerning the following aspects :-
 - 1.1 Instructional planning
 - 1.2 Instructional skills
 - 1.3 Co-curricular activities management
 - 1.4 Other factors effecting teaching competency such as personality, human relationship, and instructional guidance
 - 1.5 The methods of improving teaching competency.
2. To compare the needs for teaching competency improvement of secondary school social studies teachers among five school clusters in the Educational Region Four

Procedures

The population of this research was all social studies teachers in all secondary schools in the Education Region Four. The total of social studies teachers were 308 persons in 49 schools.

A set of questionnaires consisting of three types of items: check list, rating scale and open-ended was constructed by the researcher. The obtained data were analyzed by the computer program SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) in order to find out percentage, arithmetic mean, standard deviation and to test significance at the 0.05 level by means of One Way Analysis of Variance and Scheffe Method.

Results

1. Most of social studies teachers in all school clusters needed to improve teaching competency at high level in the following aspects:- instructional planning, and co-curricular activities management

Concerning instructional skills improvement, most of social studies teachers in every school cluster expressed their needs at high level for every skill, except those in Krabee school cluster who expressed low level of need improving tutoring technique for good student.

Concerning other factors effecting teaching competency improvement, most of social studies teachers in every school cluster expressed their needs at high level, except those in Krabee school cluster who expressed low level of need for the method of appropriate self-controlled behaviors.

Concerning methods of improving teaching competency, most of the social studies teachers expressed their needs for every method at high level except those in Krabee school cluster and Trang school cluster who expressed their needs at highest level for the following items: visitation and observation of curriculum leading school, inservice training participation, observation of new social studies teaching demonstration and inservice training with emphasis on subject matter. Beside, social studies teachers in Krabee school cluster and Phuket school cluster needed at low level concerning evaluation by peer teachers or by supervisors.

2. Comparing the needs for teaching competency improvement concerning instructional planning, instructional skills, co-curricular activities management, and methods of improving teaching competency among social studies teachers in school cluster, it appeared to be not significantly different at the 0.05 level.

But the needs concerning factors effecting teaching competency such as personality, human relationship and instructional guidance management of the social studies teachers in Krabee school cluster and Trang school cluster were significantly different at 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนช่วยพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรอมพรรณ อุดมสิน ผู้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขเกี่ยวกับการวิเคราะห์และเสนอข้อมูลทางสถิติ อาจารย์เอมจันทร์ สุวิณหงศ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือพร้อมทั้ง เอื้อเฟื้อให้ยืมหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านและขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นิมมวล ทศวัฒน์ อาจารย์มาลี ไชยกุล อาจารย์นวลปรางค์ ชมภูศรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข เสนอแนะในการทำแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุภางค์ เขียวหวาน ผู้อำนวยการโรงเรียนสภาราชนี ขอขอบคุณ อาจารย์ประทีน เขานไวย อาจารย์สมถวิล ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์สุรีย์ ทองสิน และอาจารย์ สุภัทร แก้วเก้า ผู้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณอาจารย์สังคศึกษาในเขตการศึกษา 4 ทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ สังคศึกษาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้อุทิศหนุ่่นการวิจัยครั้งนี้ เป็นจำนวน 2,050 บาท

ในลำดับสุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ "แม่" และพี่ ๆ ทุกคนที่ให้ความรัก และกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

ฤดี ภูมิภูดาวาร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๓
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของสมรรถภาพครู	11
สมรรถภาพครูสังคัมศึกษา	16
ปัญหาที่เป็นแรงผลักดันให้ครูสังคัมศึกษาต้องการเสริม	
สมรรถภาพทางการสอน	26
วิธีการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูโดยทั่วไป	
และครูสังคัมศึกษา	49

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	50
การศึกษาคนควา	50
เครื่องมือในการวิจัย	50
ประชากรของการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	84
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	84
วิธีดำเนินการวิจัย	84
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	95
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	108
ข. รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นประชากรในการ วิจัย	109
ค. หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ แบบสอบถาม	112
ประวัติผู้เขียน	129

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนครูที่เป็นกลุ่มประชากรในแต่ละจังหวัด	52
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	53
3	แสดงสถานภาพทั่วไปของครูสังคมศึกษา ในเขตการศึกษา 4 .	56
4	แสดงความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษา ด้านการวางแผนการสอน	62
5	แสดงความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านทักษะการสอน	64
6	แสดงความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	67
7	แสดงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษา เช่น บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และการแนะแนวการเรียนการสอน	69
8	เสนอวิธีการเสริมสมรรถภาพทางการสอน	71
9	เปรียบเทียบความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษาในแต่ละด้านระหว่างกลุ่มโรงเรียน	75
10	แสดงวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเสริมสมรรถภาพทางการสอน เช่น บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และการแนะแนวการเรียนการสอน 5 กลุ่มโรงเรียน	76

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนในคานปัจจุบันต่าง ๆ ที่มีส่วนเสริมสมรรถภาพทางการสอน เช่น บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และการแนะแนวการเรียนการสอน	77
12	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษาในคานการวางแผนการสอน	78
13	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนในคานทักษะการดำเนินการสอน	79
14	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษาในคานการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	80
15	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการการเสริมสมรรถภาพทางการสอนของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจัดเสริมสมรรถภาพทางการสอนที่ครูสังคมศึกษาต้องการ	81

